

На 26 и 27 юни 2016 година
Балканският институт за стратегически прогнози и управление на риска
(BISFRIM),
съвместно с
Българското геополитическо дружество
Историческия факултет на СУ „Кл. Охридски“ и
Секция „Социални теории, стратегии и прогнози“ към ИИОЗ, БАН

проведе национална научна конференция на тема:

ЩЕ СЕ РАЗПАДНЕ ЛИ ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ?
(Кризисни процеси и заплахи за европейското единство)

Европейският съюз е изправен пред най-сериозната криза за последните две десетилетия. Тя има достатъчно потенциал да торпилира неговото единство. От провалените държави в Близкия Изток и Северна Африка към Европа се стичат милиони имигранти, които по своите демографски, социални, религиозни, образователни и културни характеристики са твърде далеч от европейските цивилизационни стандарти и ценности. Те не само трудно се интегрират в разнообразните по своите степени провокират мощни антимигрантски движения. Това подкопава един от основните стълбове на Европейския съюз – свободното движение на хора.

Европейският съюз става все по-достъпна мишена и за ислямските радикални терористични групировки, които след поредицата атентати във Франция, Белгия, Германия, Великобритания се превръщат в значим фактор за промяна на европейския начин на живот. Засилват се страхът, недоверието, подозренията, дистанцирането и враждебността между различните етнически, религиозни или обособени по други признаци социални групи в Европа. Това генерира значителна обществена подкрепа за крайнодесни, националистически, неофашистки и ксенофобски движения от рода на германската ПЕГИДА, гръцката „Златна зора“, белгийската „Фламандски интерес“, унгарската „Йоббик“, датската Народна партия, френският Национален фронт. Всички те са за връщане на пълните национални суверенитети на държавите-членки, въвеждане на строги правила за приемане на чужденци, възстановяване на държавните граници и елиминиране на брюкселската бюрократична върхушка.

Вътрешните дезинтеграционни процеси в Европейския съюз се подхранват и от неадекватната и тромава политика, която сегашните европейски лидери се опитват да водят. Разразилата се световната финансова криза от 2008-2009 г. и правят още по-видна тяхната неподготвеност и липсата на организационен капацитет да реагират своевременно на икономическите и социалните предизвикателства. След дългите и мъчителни месеци за овладяване на гръцката дългова криза и доста спорните опити от страна на Европейската централна банка да стимулира икономическата активност в Европа, много от проблемите с високите нива на безработица, особено сред младежите, с неолибералната рецепта за икономии и орязване на социални програми, водещи до спад на жизненото равнище на

гражданите, с организираната престъпност, с източването на общия бюджет на Европейския съюз от скъпоплатените и неефективни евровичовници, не само остават, но и се изострят. Всичко това поставя на карта жизнеспособността на самата концепция за обединена Европа в сегашните ѝ измерения и институции. Нещо, което се доказва и от процесите, протичащи в момента в Унгария, Полша, Чехия, Гърция, Великобритания (която през 2017 г. гласува за напускане на ЕС). Все повече страни-членки на ЕС се опитват да се еманципират от опеката на Брюксел.

Тази ситуация поставя с още по-голяма острота въпросът ще оцелее ли Европейският съюз в следващите години в сегашните си параметри и граници и какви са възможните политики и институционални промени за преодоляване на тези кризисни процеси?

Основните противоречия с потенциал да генерират неблагоприятни за ЕС процеси, върху които постави ударение конференцията, бяха:

А. Идеологическото и политическо противопоставяне между проевропейски и антиевропейски настроените партии и движения, допълнителен катализатор на което може да станат различните визии за решаване на имигрантския проблем в следващите месеци.

Б. Институционалната недостатъчност и ерозиращият авторитет на съществуващите към момента органи на Европейския съюз, което създава ниша за възход на крайнодейсни, ксенофобски и популистки сили в почти всички страни-членки.

В. Трайното и задълбочаващо се вътрешно разделение в Европейския съюз между страните-членки по икономически критерии, по политическо влияние, по финансова роля и значение (страни от еврозоната и извън нея), по степен на правна и административна включеност в интеграцията (страни от Шенгенското пространство и такива, които са извън него) и др.

Г. Различията в геополитическата тежест и влияние на страните-членки, както и в понасянето на последствията от намесата на Европейския съюз в различни конфликтни точки, като тези в Украйна, в Сирия, в Ирак, в Северна Африка, а също и при решенията на Брюксел за отношенията с Русия, със САЩ и т. н.

Д. Липсата на ясна стратегия за преодоляване на дефиците в единната европейска идентичност – културните и религиозните различия, многоезичието, сепаратистките настроения и движения и др.

ПРОГРАМА

на
националната научна конференция на тема

ЩЕ СЕ РАЗПАДНЕ ЛИ ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ? (Кризисни процеси и заплахи за европейското единство)

СУ „Св. Климент Охридски”, Ректорат, Нова конферентна зала
27 – 28 април 2016 г.

27 април 2016 г., сряда

09.40 – 10.00 ч. – Регистрация на участниците в конференцията
10.00 – 10.30 ч. - Откриване на конференцията:
Приветствие от ръководството на ИФ на СУ
Приветствие от ръководството на ИИОЗ на БАН
Приветствие от Българското геополитическо дружество

Първо заседание

Водещ: проф. И. Баева

10.30 – 10.50 ч. – чл.-кор., проф. **Васил Проданов**, БАН. „Новият етап на системни противоречия на европейския капитализъм и нарастващите рискове от разпад на ЕС” (пленарен доклад)

10.50 -11.05 - проф., д-р **Георги Генов**, УНСС, „Оптимистично за разпадането на Европейския съюз и песимистично за европейското единство”

11.05 – 11.20 ч. – посланик **Любомир Кючуков**, Институт за икономика и международни отношения. „ЕС и релацията „ние-те”

11.20 – 11.35 ч. - проф., д-р, **Антоний Годоров**, НБУ. „Как ЕС да не се разпадне”

11.35 – 11.50 ч. – доц., д-р **Иво Христов**, СУ. „Краят на коя Европа?”

11.50 – 12.05 ч. – проф., д-р **Никола Аврейски**, УНИБИТ, „Европа на различни скорости или Европа на различни посоки?”

12.05 – 12.20 ч. – проф., д-р **Динко Динков**, УНСС. „Неосмислената същност на интеграционния модел на ЕС като фактор в задълбочаването на кризата в него”

12.20 – 13.00 ч. – Дискусия.

13.00 – 14.00 ч. – Обяд за участниците в конференцията

Второ заседание

Водещ: доц. Б. Градинаров

14.00 – 14.20 ч. – проф., д-р **Искра Баева**, СУ. „Ще се справи ли ЕС с поредното предизвикателство пред европейската цивилизация?“ (пленарен доклад)

14.20 – 14.35 ч. – проф. , д-р **Николай Генов**, Свободен университет Берлин. „Европеизация и индивидуализиране: Очаквания и реалности“

14.35 – 14.50 ч. – проф., дфн **Нако Стефанов**, СУ. „Европейски съюз“ – цели, проблеми, предизвикателства и перспективи“

14.50 – 15.05 ч. – проф., д-р **Огнян Минчев**, СУ – „Новите предизвикателства пред ЕС“

15.05 – 15.20 ч. – проф., дсн **Максим Мизов**, ЦИПИ. „Провалът на мултикултурализма и илюзиите за единна европейска идентичност“

15.20 – 15.35 ч. – доц. д-р **Ивка Цакова**, УНСС. „Олигархични заплахи през бъдещето на обединена Европа“

15.35 – 16.00 – кафе пауза

16.00 – 16.15 ч. – проф., д-р **Боян Дуранкев**, УНСС. „Условия за трансформацията на Европейският съюз от съвкупност в система“

16.15 – 16.30 ч. – д-р **Христо Проданов**, ЦИПИ. „Опитите за създаване на единен дигитален пазар на ЕС и неговите дигитални разделения и противоречия“

16.30 – 16.45 ч. – гл. ас. д-р **Благовеста Николова**, БАН. „Европейската мигрантска криза „в очите“ на съвременното глобално прогнозиране“

16.45 – 17.00 ч - гл. ас. д-р **Христина Амбарева**, БАН. Зависимост между ценностите и подкрепата за европейска интеграция в Европа

17.00 – 17.15 – докторант **Ива Куюмджиева**, БАН. „Влияние на темпоралните несъответствия между процесите на формиране на дългосрочните програми в ЕС и България върху механизмите за финансиране“

17.15 – 18.00 ч. – Дискусия

28 април 2016 г., четвъртък

Трето заседание

Водещ: чл. кор., проф. В. Проданов

10.00 – 10.20 ч. - доц. д-р **Борислав Градинаров**, БАН.
„Съединените европейски щати в „окото“ на геополитическия ураган”
(пленарен доклад)

10.20 – 10.35 ч. – проф. д-р **Кръстьо Петков**. **„Икономическата криза в Източна Европа и дезинтеграцията на ЕС”**

10.35 – 10.50 ч. – Член-кор. проф. **Иван Ангелов**, БАН.
„Икономически противоречия, застрашаващи бъдещето на ЕС”

10.50 - 11.05 ч. – доц. д-р **Костадин Грозев**, СУ. **„Бъдещето на ЕС и президентската кампания в САЩ 2016 г.”**

11.05 – 11.20 ч. – проф. д.ф.н. **Иван Кацарски**, БАН.
„Миграционният проблем: историческа и цивилизационна перспектива”

11.20 – 11.45 – кафе пауза

11.45 – 12.00 ч. – доц. д-р **Илиана Марчева**, БАН. **„ЕС и поредното разширение на Изток: съдбата на програмата „Източно партньорство“**

12.00 – 12.15 ч. – д-р **Валентин Катранджиев**, Българско геополитическо дружество. **„Европейският съюз - фактор в световната политика: трудно осъществима мисия”**

12.15 – 12.30 ч. – д-р **Калоян Методиев**, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Българско геополитическо дружество, **„Заплахи за Европейския съюз от района на широката Югоизточна Европа“**

12.30 – 12.35 ч. - проф., д.с.н, **Михаил Мирчев**, УНСС, **ЕС пред комплексното предизвикателство: демографска криза и примитивно нашествие, спирала на войната Турция, "отвореното общество" и догматизмът на мултикултурализма.“**

12.35 – 12.50 ч. – доц., д-р **Валери Колев**, СУ. **„Брекзитът - нов шанс за Обединена Европа”**

12.50 – 13.05 ч. - доц., д-р **Валентин Вацев**, ЕУИМ, **„Как е възможен ЕС в постмодерността - след залеза на средната класа”**

13.05 – 13.50 ч. – Дискусия

13.50 - 14. 00 ч. – Закриване на конференцията